

VYRIAUSYBĖS KANCLERIS

Nr.

**Susisiekimo ministerijai
Ekonomikos ir inovacijų ministerijai
Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai
Vidaus reikalų ministerijai
Teisingumo ministerijai
Finansų ministerijai
Užsienio reikalų ministerijai
Lietuvos transporto saugos administracijai**

Ministro Pirmininko pavedimu prašyčiau kartu su kitomis suinteresuotomis institucijomis užtikrinti 2020 m. spalio 7 d. pasitarime dėl Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos „Linava“ (protokolas Nr. LV-479) priimtų sprendimų įgyvendinimą.

Algirdas Stončaitis

Konkurencijos tarybai
Energetikos ministerijai
Lietuvos savivaldybių asociacijai
Lietuvos nacionalinei vežėjų automobiliais asociacijai „Linava“
Tarptautinio transporto ir logistikos aljansui
Lietuvos keleivių vežimo asociacijai
Gerb. G. Surpliui

Arvydas Nevas, tel. 8 706 63 787, el. p. arvydas.nevas@lr.lt

Dokumento registracijos Nr. Protokolas Nr. NV-479

**PASITARIMO DĖL LIETUVOS NACIONALINĖS VEŽĖJŲ AUTOMOBILIAIS
ASOCIACIJOS „LINAVA“ IŠKELTŲ KLAUSIMŲ
PROTOKOLAS**

Nr.
Vilnius

Pasitarimas įvyko 2020 m. spalio 7 d. 9.00 val. (nuotoliniu būdu).
Pasitarimo pirmininkas – Vyriausybės kancleris Algirdas Stončaitis.

Dalyvavo:

- L. Savickas – Vyriausybės kanclerio pirmasis pavaduotojas;
- A. Mačiulis – Vyriausybės kanclerio pavaduotojas;
- G. Surplys – Ministro Pirmininko patarėjas;
- V. Kondratovič – susisiekimo viceministras;
- G. Mažeika – susisiekimo viceministras;
- J. Rojaka – ekonomikos ir inovacijų viceministrė;
- E. Radišauskienė – socialinės apsaugos ir darbo viceministrė;
- Č. Mulma – vidaus reikalų viceministras;
- M. Augustinavičienė – Konkurencijos tarybos narė;
- V. Melienė – Konkurencijos tarybos Teisės ir konkurencijos politikos grupės vyriausioji specialistė;
- K. Dieninis – Teisingumo ministerijos Europos teisės departamento direktorius;
- T. Pilukas – Susisiekimo ministerijos l. e. Kelių ir oro transporto politikos grupės vadovo pareigas;
- K. Semėnė – Susisiekimo ministerijos l. e. Tinklų ir tarptautinių ryšių departamento direktoriaus pareigas;
- A. Stupenko – Susisiekimo ministerijos Kelių ir oro transporto politikos grupės vyresnysis patarėjas;
- R. Žakaitienė – Lietuvos savivaldybių asociacijos direktorė;
- D. Sujetaitė – Lietuvos savivaldybių asociacijos patarėja;
- R. Austinskas – Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos „Linava“ prezidentas;
- V. Naudužas – Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos „Linava“ prezidento patarėjas;
- R. Martinavičius – Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos „Linava“ viceprezidentas;
- V. Bučinskas – Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos „Linava“ viceprezidentas;
- A. Telmentas – Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos „Linava“ prezidiumo narys;
- R. Vėlavičius – Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos „Linava“ prezidiumo narys;
- Z. Buivydas – Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos „Linava“ generalinis sekretorius;
- T. Garuolis – Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos „Linava“ sekretorius transporto politikai;
- A. Margevičiūtė – Tarptautinio transporto ir logistikos aljanso valdybos narė;
- P. Drižas – Tarptautinio transporto ir logistikos aljanso generalinis sekretorius;
- G. Nakutis – Lietuvos keleivių vežimo asociacijos prezidentas;
- L. Liubauskaitė – Vyriausybės kanceliarijos Ekonomikos politikos grupės vadovė;
- A. Nevas – Vyriausybės kanceliarijos Ekonomikos politikos grupės patarėjas.

SVARSTYTA. Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos „Linava“ pasiūlyti klausimai:

dėl įsigaliojančio Mobilumo paketo poveikio kelių transporto sektoriui ir didėjančio vairuotojų trūkumo;

dėl Mobilumo paketo apskundimo Europos Sąjungos Teisingumo Teismui (ESTT);

dėl paramos nuo COVID-19 nukentėjusiam keleivių vežimo sektoriui;

dėl būtinybės prisidėti prie socialinio dialogo kelių transporto sektoriuje remiantis pagarba, pasitikėjimu ir objektyviais įrodymais paremtu situacijos vertinimu.

Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos „Linava“, Tarptautinio transporto ir logistikos aljanso, Lietuvos savivaldybių asociacijos atstovai akcentavo šias siūlomas kelių transporto sektoriaus stabilizavimo ir plėtros priemones:

- nebloginti verslo aplinkos – įšaldyti svarstomas teisėkūros iniciatyvas (pvz., įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ projektą, siūlymą didinti minimaliąją mėnesinę algą);
- suteikti paramą nuo COVID-19 nukentėjusioms keleivių vežimo įmonėms;
- maksimaliai išnaudoti galimybę skusti ESTT Mobilumo paketo nuostatas, mažinančias Lietuvos įmonių konkurencingumą;
- įvertinti darbo mokestinių pakeitimų poveikį sektoriui ir taikyti kompensavimo priemones;
- spręsti dėl keleivių vežėjų sutarčių, sudarytų su Lietuvos transporto saugos administracija, pratęsimo galimybių;
- dėl vidaus sandorių tarp savivaldybių ir savivaldybėms priklausančių keleivių vežėjų: pakeisti Konkurencijos įstatymo ir Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas dėl vidaus sandorių sudarymo – leisti savivaldybėms nuspręsti skelbti (ir kokiai rinkos daliai) konkursus ar sudaryti tiesiogines sutartis;
- apsaugoti Lietuvos įmones nuo Baltarusijos institucijų diskriminacinių veiksmų, rasti būdų kompensuoti nuostolius ar kreiptis į Europos Komisiją dėl nuostolių kompensavimo;
- atkurti Tranzito komiteto veiklą, parengti sausumos transporto strategiją, kurioje būtų numatyta: tobulinti teisinę ir materialinę institucijų bazę siekiant užtikrinti adekvatų rinkos reguliavimą ir teisingos konkurencijos sąlygas, ekonominės diplomatijos priemonėmis užtikrinti lygiavertes verslo sąlygas užsienio valstybėse;
- numatyti investicijas į alternatyviųjų degalų infrastruktūrą, parengti vandenilio panaudojimo kelių transporte strategiją ir programą;
- įgyvendinti infrastruktūrines, skaitmenizavimo ir kitas priemones, skirtas pralaidumui didinti ir įvairių rūšių transporto sąveikai gerinti;
- užtikrinti transporto ir logistikos paslaugų dokumentacijos skaitmenizaciją ir platformizaciją, viešojo ir privataus sektorių sąveiką.

NUTARTA:

1. Atsižvelgiant į pasitarime pateiktą informaciją, nuomones ir pasiūlymus, akcentuojant iškeltų klausimų sprendimo svarbą kelių transporto sektoriui, **tikslinga, kad** Susisiekimo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Teisingumo ministerija, Finansų ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Lietuvos transporto saugos administracija, dalyvaujant Konkurencijos tarybai ir kitoms suinteresuotoms institucijoms, **per mėnesį pagal kompetenciją papildomai išnagrinėtų pateiktus ir pasitarime aptartus klausimus.** Apie rezultatus, galimus sprendimo būdus ir priimtus sprendimus turi būti informuotos suinteresuotos institucijos (kopijos

pateiktos Vyriausybės kanceliarijai), o prireikus – nustatyta tvarka pateikti konkretūs pasiūlymai Vyriausybei.

2. Laikyti, kad yra tikslinga išnagrinėti klausimą dėl atitinkamos **tarpinstitucinės struktūros (komiteto, komisijos ar kt.) aktualiams transporto sistemos plėtros ir tranzito klausimams svarstyti ir koordinuoti sudarymo**. Kartu **pažymėtina, kad** Vyriausybės 2016 m. gegužės 18 d. nutarimu Nr. 499 (2017 m. kovo 15 d. nutarimo Nr. 192 redakcija) **yra sudaryta Ekonominės infrastruktūros plėtros komisija** transporto ir energetikos sektorių infrastruktūros plėtros strateginių projektų ir jų sinergijos aktualiams klausimams koordinuoti (kurioje, be kita ko, gali būti nagrinėjami klausimai, susiję su transporto infrastruktūros plėtros strateginių projektų įgyvendinimu).

3. Pažymėti, kad, sprendžiant klausimą **dėl Mobilumo paketo apskundimo ESTT, turi aktyviai dalyvauti visos su tuo susijusios institucijos**.

4. Atkreipti dėmesį, kad **aktualūs kelių transporto sektoriaus klausimai turi būti keliami ir svarstomi darbo grupės** valstybės lygio ekstremaliosios situacijos priemonių taikymo verslui klausimams koordinuoti **posėdžiuose**.

Pasitarimo pirmininkas

Algirdas Stončaitis

LIETUVOS NACIONALINĖ VEŽĖJŲ
AUTOMOBILIAIS ASOCIACIJA „LINAVA“

Ministru Pirmininkui
Sauliui Skverneliui
El. p.: LRVkanceliarija@lr.lv.lt

2020-09-11
I

Nr. 5-1312
Nr.

DĖL SUSITIKIMO SU ASOCIACIJOS „LINAVA“ VADOVYBE

Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos „Linava“ (toliau – Asociacija), vienijančios reikšmingą Lietuvos kelių transporto vežėjų dalį vadovybė maloniai prašo susitikti su Ministru Pirmininku Sauliumi Skverneliu ir aptarti žemiau pateiktus Lietuvos kelių transporto sektoriui aktualius klausimus.

1. Dėl įsigaliojančio Mobilumo paketo poveikio kelių transporto sektoriui ir didėjančio vairuotojų trūkumo.

2. Dėl Mobilumo paketo apskundimo Europos Sąjungos Teisingumo Teismui.

3. Dėl paramos nuo COVID itin nukentėjusiam keleivių vežimo sektoriui: Invega priemonės netaikomos nei savivaldybių, nei didelėms įmonėms. Dėl keleivių vežėjų sutarčių sudarytų su LTSA (Lietuvos transporto saugos administracija) pratęsimo galimybių. Dėl vidaus sandorių tarp savivaldybių ir savivaldybėms priklausančių keleivių vežėjų.

4. Dėl būtinybės prisidėti prie socialinio dialogo kelių transporto sektoriuje remiantis pagarba, pasitikėjimu ir objektyviais kriterijais pagrįstu situacijos vertinimu.

Lietuvos vežėjams susiduriant su iššūkiais Lietuvos ir užsienio rinkose, Asociacija būtų labai dėkinga už suteiktą galimybę susitikti ir aptarti šiuos klausimus Jums patogiu metu.

Generalinis sekretorius

Zenonas Buivydas

Tomas Garuolis Tel. Nr. +37061540230 ; el. paštas: tomas.garuolis@linava.lt

LINAVA PAPILDOMA INFORMACIJA

1. Dėl isigaliojančio Mobilumo paketo poveikio kelių transporto sektoriui ir didėjančio vairuotojų trūkumo

Lietuvos kelių transporto sektorius jau ne vienerius metus **susiduria su dideliu vairuotojų trūkumu**, o prasidėjus COVID-19 pandemijai situacija pasidarė dar sudėtingesnė. Nors karantinas Lietuvoje jau atšauktas, tačiau krizę pavasarį išgyvenusiai transporto ir saugojimo sektoriaus rinkai atsigauti vis dar sunku – **pastebimas tiek transporto įmonių, tiek darbuotojų skaičiaus mažėjimas**. Tuo tarpu, remiantis Užimtumo tarnybos duomenimis net karantino laikotarpiu kelių transporto sektoriaus darbo paklausa buvo išaugusi.

Prie dar didesnio vairuotojų trūkumo ateityje prisidės Europos Sąjungos dokumentų rinkinį sudarančių teisės aktų (toliau – Mobilumo paketas) nuostatos. Remiantis asociacijos atliktos apklausos duomenimis, norint įgyvendinti Mobilumo paketo nuostatas, **reikės dažniau keisti vairuotojus, ko pasėkoje jų poreikis augs apie 30 proc.** Atsižvelgiant į pakeistas nuostatas, efektyviam veiklos vykdymui vienai krovininei transporto priemonei yra reikalingas nebe 1,5, bet 2 vairuotojai. Taip pat **nerimą kelia neaiškios Mobilumo paketo nuostatos, susijusios su vairuotojo grįžimu į įsisteigimo valstybę**, poilsio pertraukimu vykstant keltu ar traukiniu atliekant normalų kassavaitinį poilsį bei abejotinas draudimo atlikti normalų kassavaitinį poilsį transporto priemonėje įgyvendinamumas nesant tam būtinos infrastruktūros. Neaiškus šių nuostatų įgyvendinimas tik dar labiau apsunkins Lietuvos kelių transporto sektoriaus darbo organizavimą, todėl, asociacijos nuomone, siekiant užtikrinti Lietuvos kelių transporto funkcionavimą bei išvengti darbuotojų trūkumo didėjimo ateityje **būtina skirti didesnę dėmesį kelių transporto sektoriui aktualiems klausimams ir imtis skubių priemonių valstybės viduje.**

Visų pirma, **būtina įvertinti su užsieniečių įdarbinimu susijusias procedūras ir jų liberalizavimą.** Atsižvelgiant į dabartinę situaciją, **reikalingi pakeitimai susiję su užsieniečių dokumentų išdavimo tvarka ekstremalios situacijos laikotarpiu.** Galimi sprendimai ateityje galėtų būti reikalavimų įmonėms, norinčioms būti įtrauktoms į Patvirtintų įmonių sąrašą sušvelninimas ir bendrų reikalavimų, užsieniečiams, atvykstantiems dirbti pagal profesijas, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą pagal ekonominės veiklos rūšis lengvinimas. Taip pat šiuo įtemptu laikotarpiu **itin aktualus nuo kitų metų įvedamų kvotų aukščiau minėtoms profesijoms klausimas.**

Būtina susilaikyti nuo situacijos bloginimo šiuo metu svarstomomis teisėkūros iniciatyvomis, tokiomis kaip LR Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ pakeitimo įstatymo projekte siūlomos nuostatos, kuriomis itin sugriežtintos sąlygos ir numatyta, kad darbuotojui nebus išduodamas leidimas laikinai gyventi ir leidimas dirbti, o jau išduoti leidimai bus naikinami tuo atveju, kai darbdaviai bus bausti ne tik už nelegalų, bet ir nedeklaruotą darbą ar užsieniečių įdarbinimo pažeidimus, kas dažniausiai apima mažareikšmius pažeidimus (ar bus atsižvelgta į sektoriaus darbo apskaitos specifiką - pvz. dirbtas laikas fiksuojamas automatiškai, kt.), kurie, asociacijos nuomone, nesant sisteminiams pažeidinėjimo atvejams nesudarys pagrindo projekte numatytam neproporcingos sankcijos skyrimui, uždraudus įdarbinti užsieniečius daugeliui transporto įmonių pasekmės bus tiesiog tragiškos.

Šiuo metu taip pat svarstomi **itin kelių transporto veiklą griežtinantys reikalavimai, įtvirtinti LR Administracinių nusižengimų kodekso 455 straipsnio pakeitimo įstatymo projekte,** kurie dėl neaiškaus Mobilumo paketo nuostatų įgyvendinamumo tik dar labiau padidins nepagrįstų baudų ir ginčų užsienio valstybėse skaičių.

Neramina siūlymai drastiškai didinti MMA - iki 664 Eur. Būtina įvertinti tokio pakėlimo poveikį. Žinant kad minimaliam atlyginimui sektoriuje taikomas koeficientas 1,65 – toks staigus augimas gali būti pragaištingas ypač mažoms ir vidutinėms įmonėms, nes šie pokyčiai sutaps su jau pradedančiu veikti Mobilumo paketu, kurio tik vienas iš reikalavimų – gražinti vairuotoją kas keturias savaites – įmonių skaičiavimais darbo sąnaudas padidina 240 eurų.

2. Dėl Mobilumo paketo apskundimo Europos Sąjungos Teisingumo Teismui.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2020 m. rugsėjo 2 d. pritarė kreipimuisi į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą (ESTT) ir kitų procesinių veiksmų atlikimui dėl ES „Mobilumo paketo“ nuostatų dalinio panaikinimo – dėl privalomo transporto priemonės grąžinimo į įsisteigimo valstybę, kabotažo ribojimų, vairuotojų komandiravimo nuostatų ir poilsio taisyklių įsigaliojimo – kadangi jos galimai neatitinka sutarčių, kuriomis grindžiama ES, įtvirtintų principų, be to neatitinka Lietuvos Respublikos politinių ir ekonominių interesų bei turės neigiamos įtakos Lietuvos verslui.

Dauguma ES „Mobilumo paketo“ nuostatų skundžiama motyvuojant dėl jų nelygiateisiškumo, lygių galimybių vežėjams konkuruoti bendroje ES rinkoje stokos, galimo priemonių neproporcingumo, neatlikto poveikio vertinimo, taip pat įžvelgiamos grėsmės ES vidaus rinkos susiskaldymui. Ieškinys ESTT turi būti pateiktas iki 2020 m. spalio 23 d. (penktadienio). Tikimės kad šalia bendrųjų argumentų bus naudojami ir specialieji Lietuvos argumentai.

Pastebėtina, kad Lietuvos ieškinio motyvuose, be kita ko, atskira dalimi įvardijamas vairuotojų poilsio sąlygų reglamentavimo (pakeistas Reglamento (EB) Nr. 561/2006 8 straipsnis) įsigaliojimas be pereinamojo laikotarpio, neatlikus su vairuotojų poilsio sąlygomis susijusios nuostatos poveikio vertinimo apgyvendinimo galimybių, transporto priemonių parkavimo, jų ir krovinių apsaugos aspektais. Visa tai liečia nuostatas, susijusias su draudimu vairuotojui normaliais kassavaitinio poilsio laikotarpiais naudotis transporto priemonėje (pakeisto Reglamento (EB) Nr. 561/2006 8 straipsnio 8 dalis). Tačiau vežėjams yra ne mažiau aktualus klausimas dėl nuo 2020 m. rugpjūčio 20 d. įsigaliojusių nuostatų, reglamentuojančių privalomą vairuotojų grįžimą į darbdavio veiklos centrą arba į savo gyvenamąją vietą kas 3–4 sav. (pakeisto Reglamento (EB) Nr. 561/2006 8 straipsnio nauja 8a dalis). Šis aktualus klausimas taip pat turi būti sprendžiamas. Vairuotojo (asmens) pasirinkimo teisė ir laisvė (kur vykti ir kur praleisti poilsio laiką) turi būti užtikrinama. Taip pat, manytina, čia reikia atsakyti į klausimą ar tokios teisės aktų nuostatos (dėl vairuotojų grįžimo) yra politikos įgyvendinimo priemonė ir ar ją nėra pažeidžiama ES teisė.

3. Darbotvarkės klausimas. (Keleivių vežimo įmonės)

Dėl paramos nuo COVID nukentėjusioms keleivių vežimo įmonėms.

Per keturis šių metų karantino labiausiai įtakotus kovo, balandžio, gegužės ir birželio mėnesius, keleivių skaičius sumažėjo 54 mln. arba 51 proc., lyginant su 2019 metų tais pačiais mėnesiais, nuvažiuota 39 proc. mažiau ridos (apie 24 mln. km), pajamos krito 64 proc., t. y., keleivių vežėjai negavo apie 40 mln. Eur planuotų pajamų. Labiausiai nukentėjo vežimas užsakomaisiais (turistiniais) reisais, o užsienio šalyse tokių vežimų visai neliko. Analizuojamais kovo-birželio mėnesiais, keleivių skaičius šiuose vežimuose sumažėjo 85 proc. (nuo 1 mln. iki 150 tūkst.), vežėjai patyrė apie 1,6 mln. Eur nuostolių, pajamos sumažėjo 92 proc., t. y., vežėjai, kurie dirbo užsienio šalių turizmo sektoriuje, jaučia neigiamą poveikį ir dabar.

Viešasis transportas yra būtinas siekiant tenkinti gyventojų poreikius keliauti, pasiekti darbą, mokyklas, universitetus, sveikatos ir kitas įstaigas, todėl šiame ūkio sektoriuje dirbantiems vežėjams reikalinga pagalba.

Be to, keleivių vežimas tolimojo ir tarptautinio susisiekimo maršrutais bei užsakomaisiais reisais, ypač užsienio šalyse, labai tarpiai susijęs su turizmo sektoriaus veikla, kuri remiama ne tik kitose šalyse, bet ir Lietuvoje.

Atkreiptinas dėmesys, kad ne visi keleivių vežėjai gali pasinaudoti INVEGA paramos priemonėmis, nes nemažai įmonių valdo savivaldybės arba jos nepriskiriamos mažų ir vidutinėms įmonių grupei.

Atsižvelgiant į tai ir siekiant užtikrinti keleivių vežimo kelių transportu sektoriaus likvidumą ir funkcionavimą, prašome:

- kompensuoti transporto priemonių įsigijimo palūkanas,
- suteikti lengvatines paskolas,
- taikyti apmokėtinų sąskaitų paskolų priemonę.

Taip pat prašome numatyti, kad šios priemonės būtų taikomos keleivių vežimo kelių transportu sektoriuje dirbančioms didelėms ir savivaldybių valdomoms įmonėms.

Dėl keleivių vežėjų sutarčių sudarytų su LTSA pratęsimo galimybių.

Leidimų vežti keleivius reguliaraus susisiekimo kelių transporto maršrutais išdavimo taisyklių 22 p. nustatyta, kad sutartis dėl keleivių vežimo tolimojo susisiekimo maršrutais gali būti pratęstos, jei vežėjas laikėsi Taisyklių ir sutarties sąlygų.

Vadovaujantis šia nuostata LTSA 2013 ir 2018 metais pratęsė sutartis su 43 vežėjais, kurios galioja iki 2023-04-01.

Tačiau Konkurencijos taryba (Toliau – KT) atliko tyrimą ir 2020-07-14 dieną nutarė, kad LTSA, pratęsdama sutartis, pažeidė Konkurencijos įstatymą ir įpareigojo LTSA per 8 mėnesius

nutraukti sutartis su 43 vežėjais bei organizuoti konkurencingą procedūrą naujiems vežėjams parinkti (nutarimo 3 p.).

Tame pačiame KT nutarime nustatyta, kad pačios Leidimų išdavimo taisyklės neprieštarauja Konkurencijos įstatymui (nutarimo 5 p.).

Dabartinė būklė.

Tiek LTSA, tiek vežėjai, tiek LINA ir LKVA apskundė šiuos sprendimus ir prasidėjo bylų maratonas teismuose, LTSA, nepasibaigus teisminiam procesui, ruošiasi konkurencingų procedūrų pagalba (neaišku kokių) parinkti naujus vežėjus, po to nutraukti teisėtai sudarytas sutartis su dabartiniais vežėjais ir sudaryti jas su naujais vežėjais.

Kam to reikia? **Kam to reikia, jei rinkoje, kurioje dirba daugiau nei 43 vežėjai yra didelė konkurencija, vežėjai tarpusavyje** (dažnai tame pačiame maršrute dirba po 5-9 vežėjus) konkuruoja ir paslaugos kokybe ir kaina, Taisyklės neprieštarauja Konkurencijos įstatymui ir ES teisės aktams (pvz., Reglamentui (EB) 1370/2007), dabartinės LTSA sutartys su vežėjais yra teisėtos ir negali būti nutrauktos iki jų galiojimo pabaigos, t. y., iki 2023-04-01.

Atsižvelgiant į tai, **siūlome naują, konkurencingomis procedūromis pagrįstą, Leidimų išdavimo tvarką įtvirtinti Lietuvos teisės aktuose, pvz., Kelių transporto kodekse** (tokią nuomonę yra išsakiusi ir Susisiekimo ministerija).

Dėl vidaus sandorių tarp savivaldybių ir savivaldybėms priklausančių keleivių vežėjų.

Viešųjų paslaugų teikimo sutartis, sudaryta vadovaujantis Reglamentu (EB) 1370/2007, nėra vidaus sandoris, tai – tiesioginė sutartis, kuri savivaldybės sprendimu gali būti sudaryta be konkurso ir konkurso būdu, tačiau tik tuo atveju, jei sudaryti tiesiogines sutartis nedraudžia nacionalinė teisė (Reglamento 5 str. 2 dalis).

Ši reglamento nuostata perkelta į Kelių transporto kodeksą, kurio 171 str. 2 dalis sako, kad:

2. Savivaldybių institucijos vežėjus teikti viešąsias paslaugas pagal viešųjų paslaugų įsipareigojimus parenka:

1) konkurso būdu, vadovaudamasi Reglamentu (EB) Nr. 1370/2007 5 straipsnyje nurodytais reikalavimais;

2) tiesiogiai sudarydamos viešųjų paslaugų teikimo sutartį su vežėju, atitinkančiu Reglamentu (EB) Nr. 1370/2007 5 straipsnyje nurodytus reikalavimus.

Atsižvelgiant į tai, **konkursai viešųjų paslaugų sutartims neturi būti privalomi, savivaldybės pačios turėtų priimti sprendimą skelbti konkursus ar sudaryti tiesiogines sutartis.**

Tačiau kiti Lietuvos teisės aktai (Konkurencijos įstatymo 4 str., Viešųjų pirkimų įstatymas) niekaip neatsižvelgia į šį - Reglamentą (EB) 1370/2007, **todėl keleivių vežimo viešųjų paslaugų teikimo sutartys dėl teisės aktų neapibrėžtumo, yra laikomi vidaus sandoriais.**

Galima daryti išvadą, kad Lietuvos teisės aktai dėl keleivių vežimo viešųjų paslaugų teikimo sutarčių yra nepagrįstai griežtesni nei ES teisės aktai, todėl **siūlome keisti Konkurencijos įstatymo 4 str. ir Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas dėl vidaus sandorių sudarymo, leidžiant pačioms savivaldybėms nuspręsti skelbti (ir kokiai rinkos daliai) konkursus ar sudaryti tiesiogines sutartis.**

4. Dėl būtinybės prisidėti prie socialinio dialogo kelių transporto sektoriuje remiantis pagarba, pasitikėjimu ir objektyviais įrodymais paremtu situacijos vertinimu

Europos komisija savo rekomendacijose Lietuvai nuolatos nurodo, kad viena iš silpno europinio socialinio dialogo priežasčių yra socialinių partnerių tiek profesinių sąjungų, tiek darbdavių organizacijų sugebėjimų (capacity) nepakankamumas. Todėl **savo rekomendacijose Lietuvai Europos Komisija nuolatos ragina stiprinti socialinių partnerių derybinius sugebėjimus** (capacity building).

Raginame skirti lėšų socialinių partnerių derybinių sugebėjimų stiprinimui iš Europos socialinio fondo Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos vykdomų priemonių ar Ateities ekonomikos DNR plano veiksmo „Kvalifikacijos ir darbo įgūdžių suteikimas ir tobulinimas, teikiant pirmenybę aukštos pridėtinės vertės kvalifikacijoms ir kompetencijoms“ priemonės ar kitų Ateities ekonomikos DNR plano Žmogiškųjų išteklių veiksmų. Socialinio dialogo skatinimo formos galėtų būti: edukacija, derybinių ir bendradarbiavimo gebėjimų ugdymas, informavimas, ekonominiai tyrimai.

Susitikimas su LRV kancleriu Algirdu Stončaičiu kelių transporto klausimais 2020-10-07

Darbotvarkė:

1. Dėl įsigaliojančio Mobilumo paketo poveikio kelių transporto sektoriui ir didėjančio vairuotojų trūkumo.
2. Dėl Mobilumo paketo apskundimo Europos Sąjungos Teisingumo Teismui.
3. Dėl paramos nuo COVID itin nukentėjusiam keleivių vežimo sektoriui: Invega priemonės netaikomos nei savivaldybių, nei didelėms įmonėms. Dėl keleivių vežėjų sutarčių sudarytų su LTSA (Lietuvos transporto saugos administracija) pratęsimo galimybių. Dėl vidaus sandorių tarp savivaldybių ir savivaldybėms priklausančių keleivių vežėjų.
4. Dėl būtinybės prisidėti prie socialinio dialogo kelių transporto sektoriuje remiantis pagarba, pasitikėjimu ir objektyviais kriterijais pagrįstu situacijos vertinimu.

Susitikimas su LRV kancleriu Algirdu Stončaičiu
kelių transporto klausimais
2020-10-07

Siūlymai ir situacija kelių transporte

Siūlomos priemonės kelių transporto sektoriaus stabilizavimui ir plėtrai

Trumpojo periodo:

- nebloginti verslo aplinkos: įšaldyti svarstomas teisėkūros iniciatyvas;
- suteikti parama nuo COVID nukentėjusioms keleivių vežimo įmonėms;
- maksimaliai išnaudoti galimybę skųsti Europos Teisingumo Teismui Mobilumo paketo nuostatas, mažinančias Lietuvos įmonių konkurencingumą;
- įvertinti darbo mokestinių pakeitimų poveikį sektoriui ir taikyti kompensavimo priemones;
- apsaugoti Lietuvos įmones nuo Baltarusijos institucijų diskriminacinių veiksmų, rasti būdų kompensuoti nuostolius ar kreiptis į Europos Komisiją dėl nuotolių kompensavimo.

Vidutinio periodo:

- **atkurti Tranzito komiteto prie LRV veiklą** ir parengti sausumos transporto strategiją numatant: tobulinti teisinę ir materialinę institucijų bazę siekiant užtikrinti adekvatų rinkos reguliavimą ir sąlygas teisingai konkurencijai, ekonominės diplomatijos priemonėmis užtikrinti lygiavertes verslo sąlygas užsienio valstybėse;
- numatyti investicijas į alternatyviųjų degalų infrastruktūrą, parengti vandenilio panaudojimo kelių transporte strategiją ir programą.

Ilgąjo periodo valstybės veiklos kryptys sausumos transporto srityje:

- Infrastruktūrinių, skaitmenizavimo ir kitų priemonių, skirtų pralaidumo didinimui ir transporto rūšių sąveikos gerinimui įgyvendinimas;
- transporto ir logistikos paslaugų dokumentacijos skaitmenizacija ir platformizacija, viešo ir privataus sektoriaus sąveika.

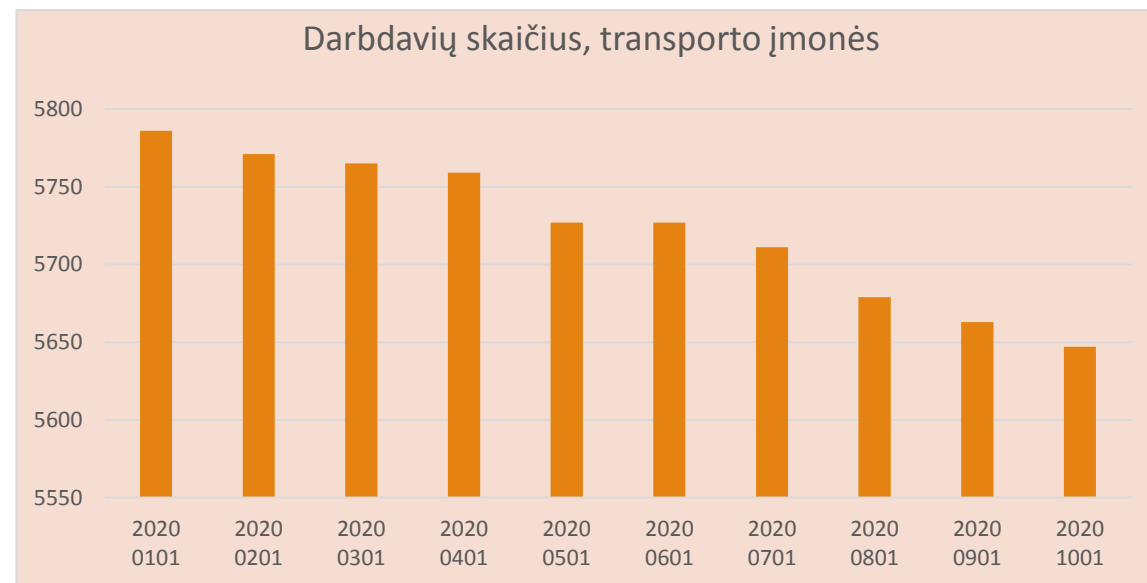
Įmonių struktūra ir socialinės – ekonominės tendencijos

Nuo karantino pradžios transporto ir logistikos sektoriuje prarasta:

- 87 transporto įmonės,
- 534 darbo vietos.

	Visos Lietuvos įmonės	Transporto įmonės				
Įmonės pagal darbuotojų kiekį	Darbuotojų skaičius	Darbuotojų skaičius%/vnt*	Darbuotojų skaičiaus vidurkis	Įmonių skaičius	Įmonių skaičiaus pokytis nuo karantino pradžios**	Darbuotojų skaičiaus (vnt.) pasikeitimas nuo karantino pradžios**
Stambi ≥250	31,77%	42,10/54000	684,84	79	0	-557
Vidutinė 50-249	28,48%	27,24/35000	101,78	344	7	815
Maža 10-49	22,47%	21,75/28000	21,00	1331	-18	-489
Smulki 1-9	17,29%	8,90/11000	4,18	2740	-72	-303

*- Visas darbuotojų skaičius (2020.10.01) – 128 512 apdraustųjų; ** - 03-01 / 10-01

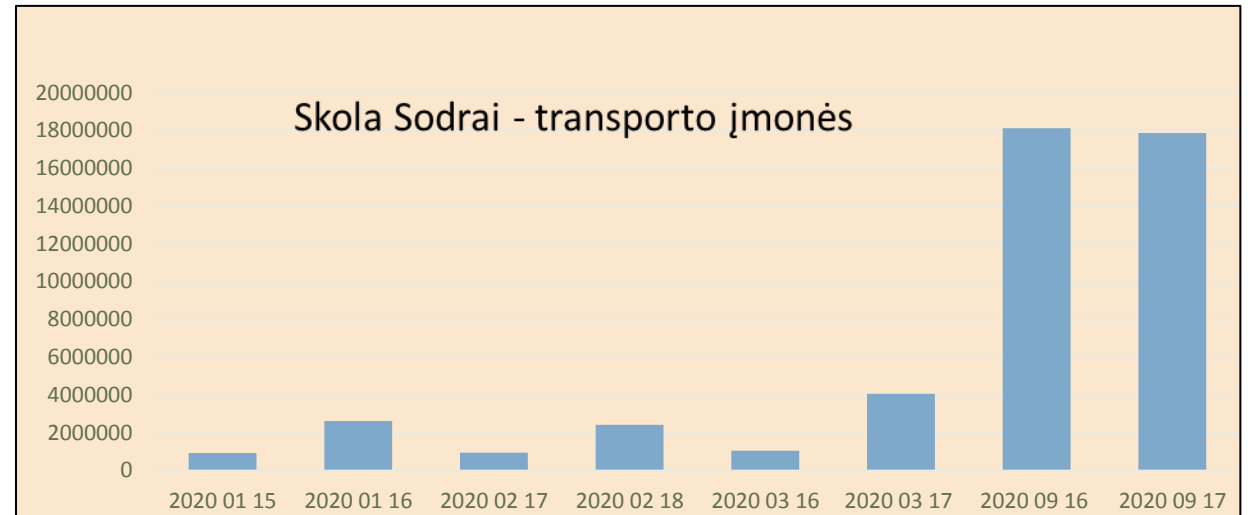
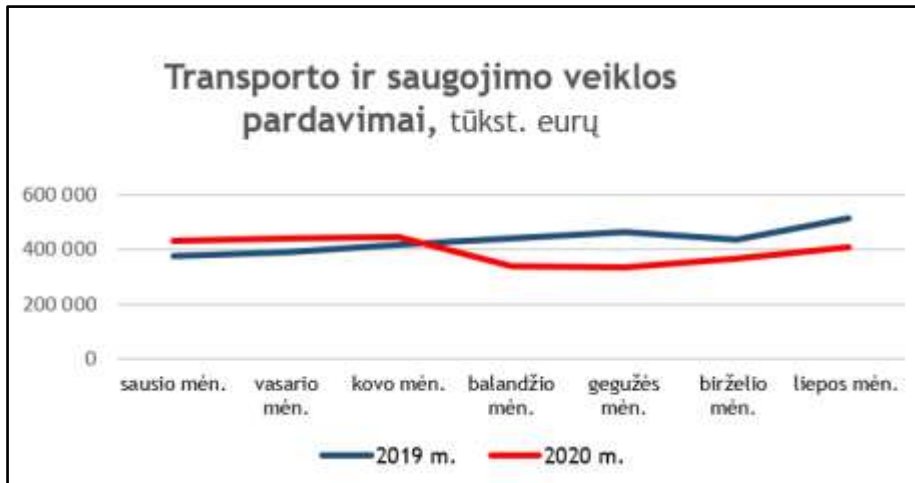

Apdraustųjų visomis socialinio draudimo rūšimis sunkiasvorių sunkvežimių ir krovininių transporto priemonių vairuotojų skaičius:

2020 kovas -77,6 tūkst

2020 rugpjūtis -74,4 tūkst

Įmonių struktūra ir finansinės tendencijos

	Transporto įmonės	
Įmonės pagal darbuotojų kiekį	Skola sodrai, EUR*	Skola sodrai tenkanti vienam darbuotojui, EUR
Stambi ≥250	5 035 172	93
Vidutinė 50-249	6 394 317	183
Maža 10-49	4 516 348	162
Smulki 1-9	1 597 767	140

Sodros skolos augimas (kovas –liepa)	
Transportas įmonės	455 %

* - 2020.09.16

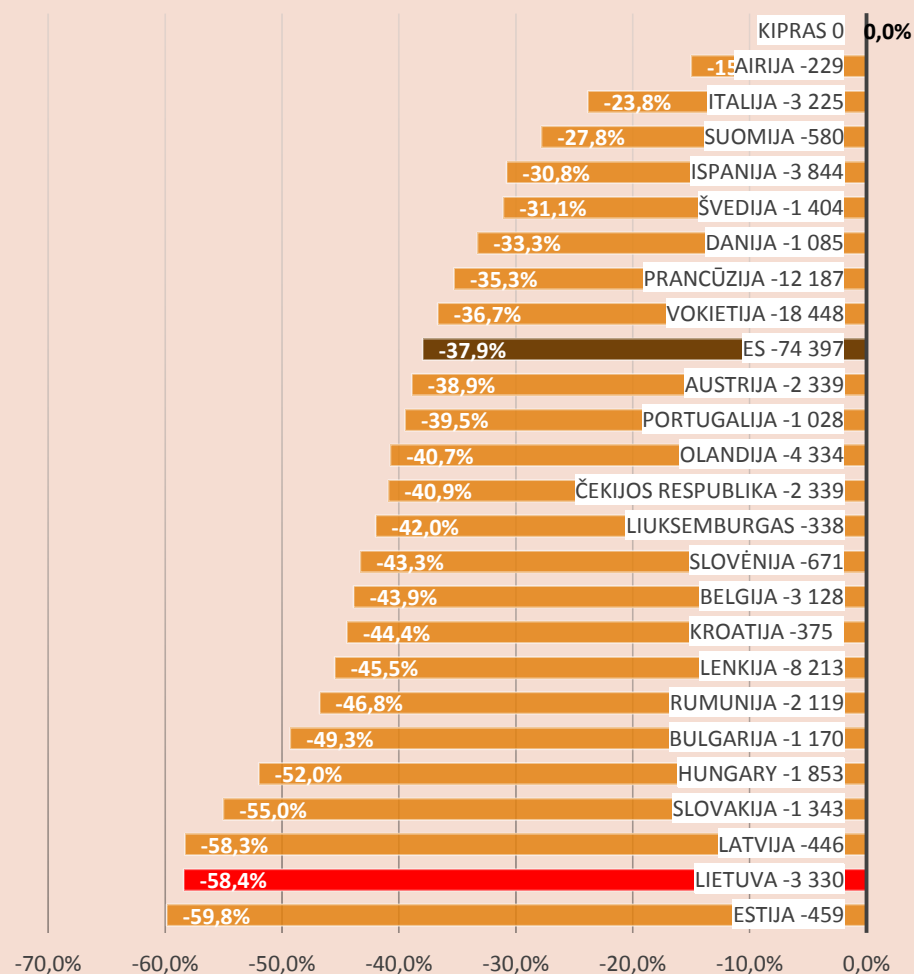
Šaltinis: Creditreform 2020.10.01, Statistikos departamentas, VMI

Transporto įmonių geografinė diversifikacija, investicijos

Sunkvežimių virš 16 t. registracija ES, (pokytis saasis-rugpjūtis 2020/2019)

Be pandemijos ir dėl jos išaugusio ekonominio neapibrėžtumo, investicijas mažinančiai veikė ir pokyčiai transporto sektoriuje dėl kelių besiskinančio ES Mobilumo paketo – antrąjį ketvirtį investicijos į transporto priemones buvo 75 proc. mažesnės nei prieš metus.

Šaltinis: Lietuvos bankas, 2020 m. rugsėjo mėn

Litauischer Großflottenbetreiber gibt Gas
Transimeksa stärkt Aktivitäten in Deutschland

Der litauische Großflottenbetreiber Transimeksa will sich Westeuropa und den Kombinierten Verkehr erschließen. eurotransport.de hat den Inhaber Darius Vyšniauskas befragt.

08.09.2020 | Matthias Ruffmann

Die Schiene hat Konjunktur: Durch Einschränkungen des EU-Mobilitätspakets und den Fahrermangel gewinnt der Intermodalverkehr bei Großflottenbetreibern aus Mittel- und

eurotransport.de

Logistik | Fahrzeugpark | Fahrer | Blogs | Events | Services | Who is Who | About/Shop | eurotransport 12

Startseite | Logistik | Spedition und Logistik

Girteka, Vlantana, Hegelmann, Transimeksa
Großflotten aus Litauen im Anmarsch

Was ist der Grund für den wachsenden Anteil litauischer Lkw-Fuhrparks auf Deutschlands Straßen? Wir haben einen der Flottenbetreiber befragt.

19.08.2020 | Matthias Ruffmann

Litauen hat die Niederlande von Platz vier bei den mautpflichtigen Fahrleistungen ausländischer Unternehmen in Deutschland verdrängt. Von den 19,6 Milliarden im ersten

Šaltinis: portalas www.eurotransport.de, 2020 m.

The European Automobile Manufacturers' Association (ACEA), 2020 m. rugsėjo 24 d

Ekonominis situacijos vertinimas dėl Baltarusijos kontrolės institucijų taikomos diskriminacinės patikros

Lietuvoje registruotos transporto priemonės sudaro 14% visų krovininių automobilių kertančių Lietuvos–Baltarusijos sieną abiem kryptimis. Bendras dienos srautas abiem kryptimis yra apie 2000 krovininių transporto priemonių kasdien, iš kurių 280 Lietuvoje registruotos krovininės transporto priemonės.

Remiantis Asociacijos Linava atliktų vežėjų apklausų duomenimis:

- diskriminacines patikras patyrė 86 % respondentų transporto priemonių (14 % nepatyrė diskriminacijos)
- patiriami nuostoliai vienam atvejui – 625 Eurai
- krovinio pristatymo vėlavimo vidurkis 3,5 dienos (*pastaba*: dienos prastovos kaštai 250 eurų)

Darytina prielaida kad per dieną diskriminacinių veiksmų poveikį patiria 266 sąstatų registracija ($280 - 14\% = 266$).

Dienos išlaidos, kuriuos patiria Lietuvos vežėjai dėl diskriminacinių patikrų: $266 \times 625 = 166$ tūkst. EUR

su prastovomis susiję nuostoliai: $266 \times 3,5 \times 250 = 232$ tūkst. EUR

Viso: 398 tūkst. EUR per dieną

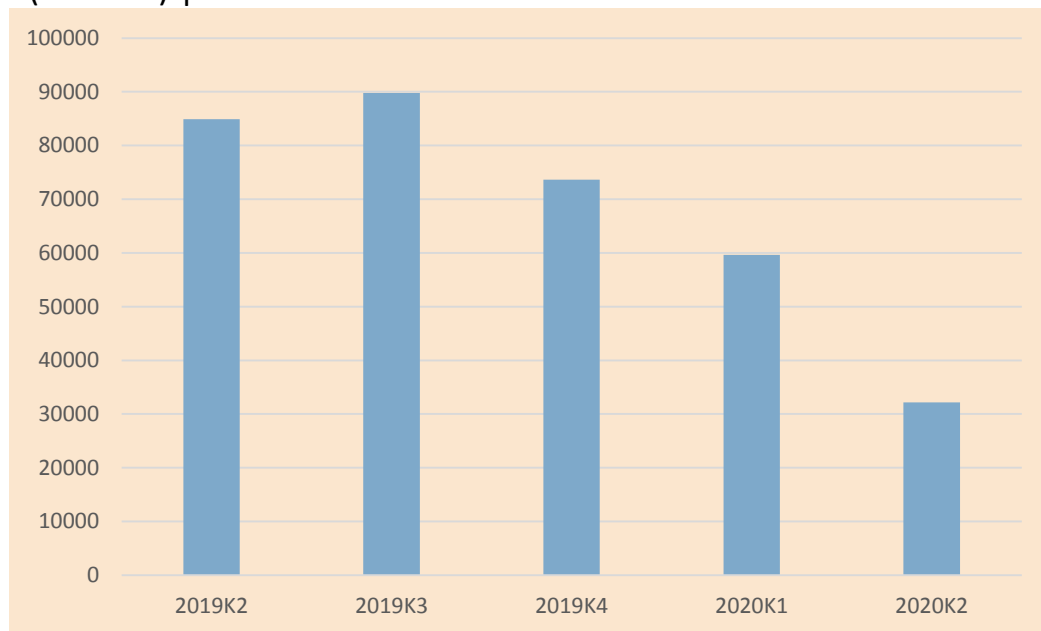
Kita informacija – pasekmės

Krovinius perima ne Lietuvoje registruoti ūkio subjektai, todėl tikėtinas poveikis viešiesiems finansams. Diskriminuojami vežėjai su kitų valstybių registracija, kelionės dokumentus įforminę Lietuvoje.

Šaltinis: Linava apklausos 2020.09.21–22 ir 2020.09.24–25

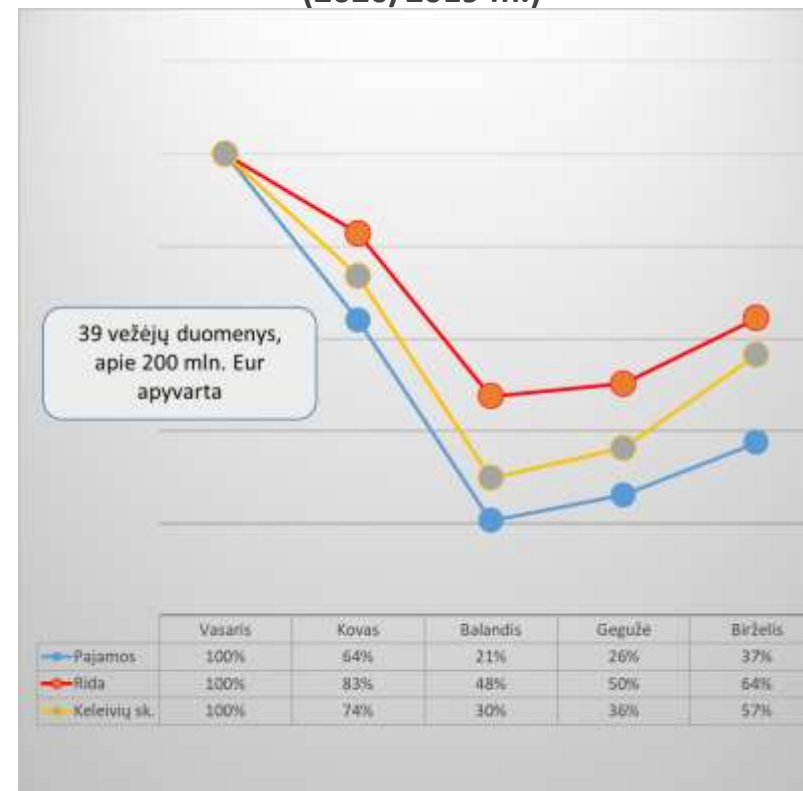
Keleivinis transportas - ekonominės tendencijos

Keleivinio transporto paslaugų įmonių H49.3 pardavimo pajamos (be PVM) | tūkst. EUR

Šaltinis: Statistikos departamentas

Keleivių vežimas – rodiklių lygis, proc. (2020/2019 m.)

Šaltinis: Duomenis pateikė 39 keleivių vežėjai, kurių apyvarta apie 200 mln. Eur, apie 80 proc. pervežtų keleivių ir nuvažiuotos ridos, apie 7 tūkst. darbuotojų, apie 3500 autobusų ir troleibusų.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija 188604574, Vilniaus m. sav., Vilniaus m., Gedimino pr. 11
Dokumento pavadinimas (antraštė)	PAVEDIMAS DĖL 2020-10-07 D. PASITARIME DĖL ASOCIACIJOS "LINAVA" IŠKELTŲ KLAUSIMŲ ĮGYVENDINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2020-10-08 Nr. S-4219
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Vizavimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Arvydas Nevas, patarėjas, Ekonomikos politikos grupė
Sertifikatas išduotas	ARVYDAS NEVAS, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-10-08 11:44:29 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2019-01-09 10:36:33 – 2022-01-08 10:36:33
Parašo paskirtis	Vizavimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Rūta Rinkevičiūtė, vyriausioji specialistė, Vyriausybės posėdžių organizavimo skyrius
Sertifikatas išduotas	RŪTA RINKEVIČIŪTĖ, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-10-08 11:49:10 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2019-01-09 10:28:47 – 2022-01-08 10:28:47
Parašo paskirtis	Vizavimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Lina Liubauskaitė, grupės vadovė, Ekonomikos politikos grupė
Sertifikatas išduotas	LINA LIUBAUSKAITĖ, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-10-08 11:50:29 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2019-01-11 10:33:39 – 2022-01-10 10:33:39
Parašo paskirtis	Vizavimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Alminas Mačiulis, Vyriausybės kanclerio pavaduotojas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija
Sertifikatas išduotas	ALMINAS MAČIULIS, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-10-08 11:58:52 (GMTZ)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2020-10-08 15:08:19 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2018-11-22 17:12:28 – 2021-11-21 17:12:28
Parašo paskirtis	Pasirašymas

DETALŪS METADUOMENYS

Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Algirdas Stončaitis, Vyriausybės kancleris, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija
Sertifikatas išduotas	ALGIRDAS STONČAITIS, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-10-08 12:10:37 (GMTZ)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2018-01-17 09:08:05 – 2021-01-16 09:08:05
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DIVIS, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija, i.k.188604574 LT", sertifikatas galioja nuo 2018-12-27 14:02:02 iki 2021-12-26 14:02:02
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	4
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų informacijos ir veiklos procesų valdymo informacinė sistema DIVIS, versija 3.5.34
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2020-10-08 16:44:46)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2020-10-08 16:44:46 Dokumentų informacijos ir veiklos procesų valdymo informacinė sistema DIVIS